

FIȘA INFORMATIVĂ PENTRU LUCRĂTORI DIN DOMENIUL SĂNĂTĂȚII

Ce trebuie făcut în cazurile de violență
sexuală online împotriva copiilor

www.coe.int/children

Construind o Europă
cu și pentru copii

 **Safe
Online**

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Autoare: Mariana Ianachevici

Opiniile exprimate în această lucrare
pot să nu reflecte opiniile Consiliului
Europei sau ale Safe Online.

Consiliul Europei își exprimă recunoștința
pentru sprijinul financiar oferit
acestui proiect de Safe Online.

Safe Online este singurul vehicul global
de investiții dedicat protejării copiilor în
lumea digitală. Prin investiții în inovație și
aducerea împreună a actorilor cheie, Safe
Online contribuie la crearea unei lumi digitale
sigure și care sprijină dezvoltarea tuturor
copiilor și a tinerilor, oriunde în lume.

Aflați mai multe pe <https://safeonline.global/>

Copertă și aranjare:
Tipografia „Foxtrot” SRL, Republica Moldova,
mun. Chișinău, str. Florilor 1

Fotografii: © Shutterstock

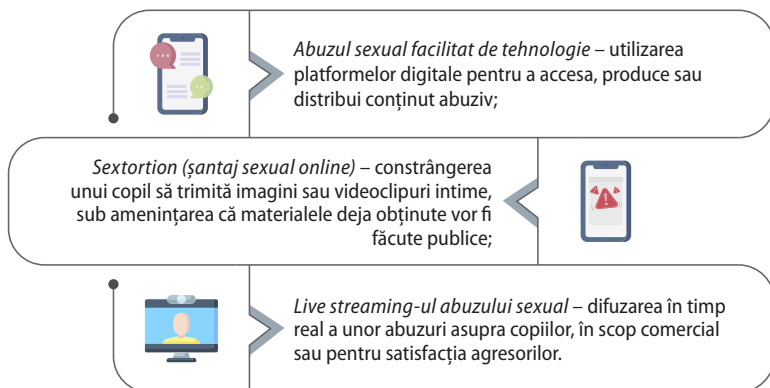
© Consiliul Europei, martie 2025.

Această fișă informativă este concepută
pentru a sprijini lucrătorii din domeniul
sănătății în recunoașterea și asumarea rolului
lor profesional în prevenirea violenței sexuale
online împotriva copiilor. Materialul oferă
îndrumări esențiale pentru identificarea în
timp util a amenințărilor din mediul online,
recunoașterea semnelor comportamentale
ce pot indica dificultăți, referirea cazurilor
către autoritățile responsabile, inclusiv dar
nelimitat la – autoritatea tutelară locală și, cel
mai important, sprijinirea copiilor în apărarea
drepturilor lor.

DEFINIȚII

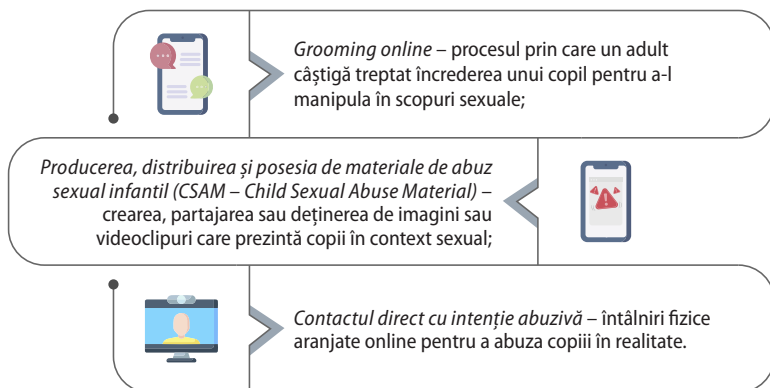
Exploatarea și abuzul sexual online al copiilor (EASC) sunt fenomene grave care implică folosirea internetului și a tehnologiilor digitale pentru a comite infracțiuni sexuale împotriva minorilor.

Exploatarea sexuală online a copiilor se referă la orice act prin care un copil este manipulat, constrâns sau indus să participe la activități sexuale prin intermediul internetului, adesea în schimbul unor materiale benefice, emoționale sau psihologice. Acestea includ:

Exploatarea sexuală implică adesea un element de schimb (bani, cadouri, protecție) și poate include activități sexuale forțate sau manipulate.

Abuzul sexual online asupra copiilor reprezintă orice act prin care un agresor implică un copil în activități sexuale prin mijloace digitale. Aceasta poate include:

Abuzul sexual se referă la orice act sexual comis împotriva unui copil, indiferent dacă acesta este conștient de ceea ce se întâmplă sau nu.

CONTEXT

Internetul oferă copiilor oportunități educaționale importante, inclusiv acces rapid la resurse variate de învățare (enciclopedii online, tutoriale video, platforme interactive de învățare etc.). Cu ajutorul instrumentelor digitale, copiii pot explora diverse subiecte de interes, pot participa la cursuri online, pot interacționa cu colegii din alte școli, localități, regiuni și chiar țări, pot învăța într-un ritm adaptat nevoilor proprii etc.

De asemenea, internetul facilitează dezvoltarea abilităților digitale esențiale pentru viitor: gândirea critică, rezolvarea problemelor, utilizarea responsabilă a tehnologiilor etc. Concomitent, internetul expune copiii riscurilor de exploatare și abuz sexual: platformele de socializare, jocurile online și aplicațiile de chat pot fi utilizate de persoane rău intenționate pentru a câștiga încrederea copiilor. Lipsa supravegherii și a educației digitale îi face pe copii vulnerabili la solicitări nepotrivite, distribuirea de materiale personale sensibile sau expunerea la conținut explicit.

PROTECȚIA ȘI SIGURANȚA COPIILOR ÎN MEDIUL ONLINE: ROLUL LUCRĂTORILOR DIN DOMENIUL SĂNĂTĂȚII

Lucrătorii din domeniul sănătății în virtutea atribuțiilor setate la pct. 21 al HG 1182/2010 *pentru aprobarea Regulamentului privind mecanismul de colaborare intersectorială în domeniul medico-social în vederea prevenirii și reducerii ratei mortalității materne, infantile și a copiilor cu vîrsta de pînă la 5 ani la domiciliu, sunt responsabili să identifice, să protejeze și să refere către autoritatea tutelară locală, copiii victime și potențiale victime ale violenței, inclusiv sexuale cu vîrsta sub 5 ani.*

Concomitent, reprezentanții instituțiilor medico-sanitare, în virtutea funcțiilor, sunt obligați să pună în aplicare și **protocolul de intervenție în cazurile de violență**, inclusiv procedura de intervenție sectorială, setată în HG 270/2014 *cu privire la aprobarea Instrucțiunilor privind mecanismul intersectorial de cooperare pentru identificarea, evaluarea, referirea, asistența și monitorizarea copiilor victime și potențiale victime ale violenței, neglijării, exploatării și traficului.* Aceste instrucțiuni dispun și de un *Ghid de aplicare practica aprobat prin Ordinul comun al Ministrului Muncii și Protecției Sociale (nr. 17 din 15.12.2021), al Ministrului Sănătății (nr. 1173 din 15.12.2021), al Ministrului Afacerilor Interne (nr. 528 din 15.12.2021) și al Ministrului Educației și Cercetării (nr. 1652 din 15.12.2021).*

Pentru detalii mai multe cu privire la intervențiile specialiștilor din diferite domenii în cazurile de violență online, lucrătorii din domeniul sănătății pot consulta și *Ghidul cu privire la Intervenția în cazuri de abuz sexual online.*

LUCRĂTORII DIN DOMENIUL SĂNĂTĂȚII NU VOR TRECE CU VEDEREA...

...orice comportament atipic manifestat de copii. Asemenea comportamente pot indica situații de risc și necesită o atenție deosebită din partea oricărui specialiști care lucrează direct sau indirect cu copiii. Printre semnele care pot sugera expunerea la violență sexuală, inclusiv online, se numără:

SEMNE FIZICE:

Leziuni fizice inexplicabile

Infecții urinare frecvente sau afecțiuni medicale asociate

Testări repetate pentru boli cu transmitere sexuală sau sarcină

Dovezi de consum de substanțe interzise sau alcool

Leziuni auto-provocate

Lipsa igienei personale și a îngrijirii de sine

SEMNE COMPORTAMENTALE:

Absenteism școlar frecvent sau exmatriculare
din cauza problemelor de comportament

Petrecerea nopților în afara domiciliului
sau a instituțiilor de îngrijire

Primirea de cadouri din partea
unor persoane necunoscute

Deținerea de obiecte de valoare fără o
sursă clară (bani, telefoane, alcool etc.)

Asocierea cu grupuri violente

Schimbări bruște în aspectul fizic

Purtarea hainelor excesiv de sexualizate

Reducerea comunicării cu familia,
prietenii și apropiații

Deplasarea cu vehicule necunoscute

Implicarea într-o relație romantică cu o
persoană semnificativ mai în vârstă

SEMNE PSIHOLOGICE:

Identificarea și raportarea în timp util a acestor semne, poate contribui la protejarea copilului și la intervenția adecvată pentru siguranța și bunăstarea sa.

RAPORTAREA SUSPECȚILOR DE VIOLENȚĂ ONLINE

Oricare lucrător al instituțiilor medico-sanitare este obligat să comunice orice caz suspect sau confirmat de violență a copilului conducătorului instituției medico-sanitare în care activează.

Conducătorul instituției medico-sanitare:

- ▶ raportează cazurile suspecte sau confirmate de violență sexuală, vătămări corporale, neglijare, forme grave de exploatare a copilului din partea lucrătorilor instituției, părinților și altor persoane;
- ▶ asigură efectuarea, în cel mult 24 ore, a consultării copilului victimă în scopul depistării simptomelor de violență;
- ▶ asigură asistență medicală de urgență copilului victimă a violenței în corespundere cu simptomele și patologia identificată, conform Protocoalelor Clinice Naționale și standardelor medicale, aprobate de Ministerul Sănătății;
- ▶ delegeă, la solicitarea autorității tutelare un medic specialist din cadrul instituției pentru a participa la evaluarea sesizării, elaborarea și/sau implementarea planului individual de asistență;
- ▶ permite comunicarea altor persoane cu copilul victimă spitalizat, doar cu acordul reprezentantului legal al acestuia;
- ▶ asigură completarea documentației medicale;
- ▶ informează părinții / alți îngrijitori despre cazul de violență în care este implicat copilul și despre planul de management clinic în continuare;
- ▶ monitorizează starea generală a sănătății copilului și procedura de preluare a cazului de către autoritatea tutelară și/sau asistentul social comunitar.

Lucrătorii instituției medico-sanitare care cunosc că conducătorul instituției a sesizat instituțiile cu atribuții în protecția copilului privind cazul suspect de violență nu vor divulga/comunica acest fapt părinților/altor îngrijitori, suspecți de comiterea acțiunilor de violență, până nu va fi garantată siguranța copilului.

Copiii aflați în situație de risc care necesită îngrijiri / asistență medicală nu vor fi lăsați în supravegherea persoanei suspecte de săvârșirea acțiunilor de violență. În acest scop:

- ▶ dacă copilul necesită îngrijiri medicale complexe, acesta se spitalizează, iar medicul acționează conform pct. 6 a HG nr. 270/2014;
- ▶ dacă copilul nu necesită spitalizare, medicul sesizează imediat autoritatea tutelară.

Lucrătorii din domeniul sănătății, la fel, pot raporta direct precum și încuraja copiii și părinții să raporteze informații sau imagini ce reprezintă un abuz sexual asupra copilului, folosind următoarele opțiuni:

- ▶ **SIGURONLINE.MD** – <https://siguronline.md/rom/report> – platforma națională care poate fi folosită atât de copii, cât și de adulți pentru raportarea de asemenea conținuturi;
- ▶ **Take It Down** – <https://takeitdown.ncmec.org/ro/> – un serviciu creat pentru a ajuta la eliminarea fotografiilor și videoclipurilor online nud, parțial nud sau cu conținut sexual explicit, care au fost realizate înainte de împlinirea vârstei de 18 ani.

Dacă un copil se află în pericol iminent, sau dacă sunteți îngrijorat de siguranța unui copil și bănuți că a fost / este victimă a abuzului sexual, **contactați imediat 112.**

ATUNCI CÂND COMUNICAȚI CU COPIII...

În virtutea responsabilităților, lucrătorii din domeniul sănătății vor comunica direct cu copiii în timpul evaluării inițiale, inclusiv, dacă va fi necesar, și la etapa interviului de protecție, precum și în timpul evaluării complexe, dar și la alte etape de management de caz.

Scopul dumneavoastră nu este să stabiliți cu exactitate ce s-a întâmplat, ci să oferiți un mediu sigur și de susținere, în care copilul să se simtă în siguranță și să poată împărtăși experiența sa cu un profesionist. În asemenea situații:

- ▶ Rămâneți calm(ă) și nu evitați conversația;
- ▶ Creați un mediu privat și sigur pentru discuție;
- ▶ Stabiliți o relație bazată pe sprijin și egalitate;
- ▶ Reasigurați copilul că îl credeți;
- ▶ Nu faceți promisiuni pe care nu le puteți respecta;
- ▶ Explicați clar că anumite informații trebuie transmise autorităților sau specialiștilor în protecția drepturilor copilului pentru siguranța sa;
- ▶ Evitați să învinovați sau să judecați copilul;
- ▶ Respectați opiniile și declarațiile copilului;
- ▶ Încurajați copilul și asigurați-l că nu este vina lui;
- ▶ Nu-l forțați să vorbească cu cineva în care nu are încredere.

www.coe.int

Consiliul Europei este organizația lider în domeniul drepturilor omului pe continentul european. Aceasta include 46 de state membre, inclusiv toate statele membre ale Uniunii Europene. Toate statele membre ale Consiliului Europei au semnat Convenția Europeană a Drepturilor Omului, un tratat conceput să protejeze drepturile omului, democrația și preeminența dreptului. Curtea Europeană a Drepturilor Omului supraveghează punerea în aplicare a Convenției în statele membre.

